

Ediční plán 2018

EDIČNÍ ŘADA DIVADELNÍ REVUE

Divadelní revue 1-3/2018

Recenzované teatrologické periodikum třikrát ročně přináší studie, analýzy, eseje, rozhovory, recenze a dokumenty o historii a teorii divadla.

Czech Theatre Review 2010-2015

Eds. Martina Pšenička, Honza Petružela

The publication comprises a selection of ten articles on theatre from the journal Divadelní revue (Theatre Review), originally published in the years 2010–2015, in English translation. The individual texts focus on a variety of historical, as well as theoretical issues related to Czech theatre culture.

Divadlo v průsečíku reflexe: Antologie současné polské divadelní teorie

Ed. Jan Roubal

Antologie přibližuje polskou reflexi divadla především v posledních dvou desetiletích, která i v mezinárodním srovnání je charakteristická svou nespornou specifičností, odbornou kompetencí a aktuálností. Je odrazem jak vitality a originality tamějšího divadla, tak i široké odborné základny polské teatrologie a její otevřenosti podnětům a inspiracím současné teorie, metodologie a prosazující se interdisciplinárnosti. Výběr více než dvaceti textů osmnácti autorů se snaží přiblížit symptomatické teoretické přístupy k divadlu jako svébytnému umění, ale i k jeho širším sociokulturním a kulturně antropologickým kontextům. Vedle metodologických úvah o současných otázkách divadelní teorie, historiografie, kritiky, dramaturgie a přístupů k herectví tak antologie nabízí výběr prací inspirovaných fenomenologií, sémiotikou, kognitivismem, genderovými studiemi, divadelní antropologií a performatikou. V mnohém ohledu tak může být užitečným i provokujícím, ale i komplementárním příspěvkem k obdobnému hledání nových cest naší současné domácí teatrologie.

Edice Osobnosti české scénografie

Irena Marečková

Loutkářská, kostýmní a scénická výtvarnice Irena Marečková, již je věnován 9. svazek edice Osobnosti české scénografie, absolvovala obor výtvarnictví a technologie na Katedře loutkářství pražské DAMU, kde později také vyučovala (1990 – 2003, Katedra Alternativního a loutkového divadla, 2003 jmenována docentkou). Jako pedagožka též spolupracovala se studenty Katedry nonverbálního divadla HAMU v Praze a dramatické výchovy neslyšících JAMU v Brně a vedla scénografické semináře na festivalu amatérských divadel Loutkářská Chrudim. Její vyhraněný výtvarný rukopis, jenž je nepřehlédnutelný jak v návrhu, tak v realizaci, ji předurčuje k účasti na projektech s akcentovanou vizuální složkou, ať už na scéně loutkové (např. Divadlo Alfa Plzeň, Divadlo Drak Hradec Králové), činoherní (např. Národní divadlo Brno) nebo operní (Národní divadlo Praha), a to v divadlech českých i zahraničních (Německo, Švýcarsko, Francie, Japonsko, Polsko, Maďarsko, Estonsko, Slovensko). K jejím „spřízněným“ režisérům patří z oblasti loutkového divadla Karel Makonj (Knoflík pro štěstí, 1980, Nebe nad Andělem, 1997), Tomáš Dvořák (Mauglí, 1986, Steny plzeňské mučírny, 1995, O bílé lani, 2006), Josef Krofta (Capocomico, 1990, The Beatles, 1991, Mor na ty vaše rody!!!, 2001) a z oblasti činoherního, operního nebo pohybového divadla Ctibor Turba (Hobit, 1983, Deklaunizace, 1986, Archa bláznů, 1989), Zbyněk Srba (Modrý pták, 1989, Malý princ, 1990 a 1998) a Hana Burešová (Rigoletto, 1995, Létavý lékař, 1996). Autorkou česko-anglické publikace je pracovnice Institutu umění – Divadelního ústavu Marie Zdeňková.

Karel Glogr

Scénický a kostýmní výtvarník Karel Glogr, jemuž je věnován 10. svazek edice Osobnosti české scénografie, absolvoval u profesorů Jana Duška a Alberta Pražáka scénografii na pražské DAMU (1985), kde od roku 1999 rovněž pedagogicky působí (2005 jmenován docentem). Osobitým způsobem navazuje na tradici české scénografie smyslem pro metaforickou sílu prostoru, tvaru i barvy, což uplatňuje zejména v klasickém činoherním repertoáru, cizí mu však není ani moderní dramatika, zkušenosti má rovněž s operními inscenacemi. Pracoval a pracuje v divadlech po celé České republice, hostoval jako scénograf v Německu, Rusku, Slovinsku, Chorvatsku, Maďarsku, Estonsku, Itálii a Řecku. Nejvýraznější jsou jeho kontinuální spolupráce s režiséry Janem Burianem v plzeňském Divadle J. K. Tyla (Yerma, 1990, Racek, 1991, Maryša, 1996, Král Lear, 2004), Ladislavem Smočkem v pražském Divadle na Vinohradech (Duše krajina širá, 1992) nebo v Činoherním klubu (Heda Gablerová, 1996, Paní Warrenová, 2014) a v neposlední řadě s režisérkou Hanou Burešovou v pražském Národním divadle (Zázračný mág, Rigoletto, obě 1995) a v dalších českých divadlech (Don Juan a Faust, Divadlo Labyrint, 1992, Soudné sestry, Divadlo v Dlouhé, 2001). Autorkou česko-anglické monografie je teatroložka a pedagožka DAMU Vlasta Koubská.

edice Divadelní hry

Luigi Pirandello: Hry 2

Druhý svazek výboru z her italského dramatika, prozaika a básníka, nositele Nobelovy ceny za literaturu bude obsahovat dramatické práce, které ještě do češtiny přeloženy nebyly, i nové překlady již známých děl. Spolu s prvním svazkem představuje doposud nejucelenější výbor dramat jednoho z nejvýznamnějších autorů dvacátého století, oceňovaného za „smělou a duchaplnou renesanci dramatického a scénického umění“. Budou v něm obsaženy hry Šest postav hledá autora, Jindřich IV., Každý po svém, Přítelkyně manželek, Diana a Tuda, Buď jednoho, nebo nikoho, Dneska večer improvizujeme, Když je člověk někdo, Obři z hor.

Svazky budou doplněny studiemi o Pirandellově díle, soupisy díla a poznámkami. Vzniká ve spolupráci s Ústavem románských studií FFUK.

Editor: Alice Flemrová; překlad Marina Feltlová, Alice Flemrová, Jiří Pelán, Tereza Siegllová, Kateřina Vinšová.

edice Světové divadlo

Vsevolod Mejerchold: Výbor z díla – 1. Díl

Výběr statí o divadle známého ruského avantgardního režiséra Vsevoloda Mejercholda zahrnuje jedinou Mejercholdovu knižní publikaci – sborník O divadle a některé z dalších jeho statí, diskusních vystoupení a poznámek k inscenacím. Kniha bude obsahovat i úryvky z autentických zápisů z Mejercholdových divadelních zkoušek, obrazovou a fotografickou přílohu. Vyjde na přelomu roku 2017/18.

edice Současná hra

Sara Stridsbergová: Tři hry

Sara Stridsbergová (nar. 29. 8. 1972), nositelka několika prestižních literárních cen a členka Švédské akademie. Do literatury vstoupila r. 2004 románem Happy Sally, o dva roky později debutovala i jako dramatička: dílem Valerie Solanasová se má stát americkou prezidentkou.

Svazek, jehož vydání připravujeme, zahrnuje tyto hry:

V centru Pitvání sněhové vločky (p.t.) stojí historická, ale svým myšlením zcela moderní, genderově ostře vykreslená postava panovnice, za níž lze vytušit kontroverzní švédskou královnu Kristinu.

V Návratech, odehrávajících se na dnes již uzavřené stockholmské psychiatrické klinice Beckomberga, autorka nahlíží do nitra pacientů a pacientek, pro které toto zařízení představovalo naději i peklo.

Protagonistkami Umění padat jsou matka a dcera Bealeovy, kdysi známé osobnosti amerického showbyznysu. Po ukončení kariéry zchudnou, upadnou v zapomenutí a nakonec se spolu ocitnou ve starém, polorozpadlém domě na pobřeží Atlantiku, kde střízliví z někdejší slávy.

Joël Pommerat: Tři hry

Joël Pommerat (nar. 28. 2. 1963) patří k nejuznávanějším francouzským dramatikům a režisérům dneška, několikrát získal prestižní francouzskou cenu Molière, jeho souborné dílo ocenila Francouzská akademie a roku 2016 získal významnou evropskou Cenu nové divadelní reality. Svazek, který chystá Divadelní ústav, bude první publikací Pommeratových her v českém jazyce, v překladech Zdeňka Bartoše a Michala Zahálky. Najdete v něm tyto tři hry: Znovusjednocení Korejí sestává z dvacítky obrazů, které spojuje obecnější téma lásky v různých podobách. Mnohdy groteskní, humorné i tragické příběhy, ve kterých se dohromady vystřídá více než šedesátka postav, už si našly cestu na řadu evropských jevišť. Prolomit ledy je tragikomedii o zaměstnancích supermarketu a jeho despotickém majiteli, který jim zčistajasna celý supermarket odkáže. Pod vedením idealistické Estelle začínají zaměstnanci zkoušet divadelní přestavení na šéfovu počest – věc je ale o poznání složitější... Hlavní hrdina hry Třesu se (1 a 2) hned na začátku oznámí divákům, že během představení, přímo před jejich zraky, zemře. Následně se rozbíhá panoptikální kabaret, v němž hrdina představuje podivné události, které ho v životě potkaly – a se kterými se chce ještě před smrtí vyrovnat.

Mimo ediční řady

Česká divadelní fotografie

Monografie Česká divadelní fotografie mapuje historii fotografování divadla na území českého státu. Vzniku knihy předcházely několikaletý výzkum, realizovaný Institutem umění – Divadelním ústavem ve sbírkách a fondech muzeí a archivů po celé republice, některé ze snímků jsou tak publikovány vůbec poprvé. Kniha pokrývá období více než 150 let, od prvních snímků ze sklonku 50. let 19. století až do současnosti. Divadelní fotografie byla dosud ceněna v první řadě pro svou dokumentační funkci, jako jedinečný dokument historie divadla. Záměrem publikace je narušit toto vnímání divadelní fotografie, prezentovat ji jako svébytný umělecký žánr s nespornými estetickými kvalitami a přispět tak k recepci české divadelní fotografie v širších historických a uměleckých souvislostech. Soubor kapitol má za cíl představit čtenáři reprezentativní výběr témat, fotografií a osobností (ateliéry přelomu 19. a 20. století, Karel Váňa, František Kutta, Josef Heinrich či Karel Drbohlav, Zdeněk Tmej a Václav Chochola, Jaromír Svoboda, Věra Caltová a Olga Housková, Jaroslav Krejčí, Viktor Kronbauer a další). Autoři publikace Martin Bernátek, Anna Hejmová a Martina Novozámská charakterizují základní vývojové linie zkoumaného oboru - vedle vývoje námětů a uměleckých přístupů věnují pozornost také technologickým inovacím, které jsou často prvotním hybatelem širších změn. Publikace je ve dvojím – anglickém a českém vydání.

Czech Theatre 34/35

Dvojičíslo časopisu Czech Theatre, který vychází v angličtině a přináší informace o stavu českého divadla, událostech dvou uplynulých sezon, uměleckých trendech i výrazných uměleckých osobnostech. Toto dvojičíslo bude věnovat větší pozornost scénografii. Bude obsahovat také kaleidoskop nejúspěšnějších českých inscenací, anotace nových českých her, divadelní ceny a statistické údaje.

studie v recenzovaném periodiku

Věra Velemanová: Čekání na Godota na českých jevištích, Divadelní revue 2/2018

Studie se bude věnovat scénografickým řešením inscenací hry S. Becketta na českých jevištích.

Johana Černá: Macháčkova Bílá nemoc, Divadelní revue 2/2018

Studie se bude zabývat inscenací režiséra Miroslava Macháčka Bílá nemoc v Národním divadle v roce 1988.

Milan Pospíšil: Opera Švýcarská rodina. Historie libreta a pražská provedení, Divadelní revue 2/2018

Studie pojedná o pražských uvedeních zpěvohry ve třech jednáních od kapelníka dvorního divadla ve Vídni Josepha Weigla na libreto Ignaze Franze Castelliho Die Schweizerfamilie.

Martin J. Švejda – Věra Velemanová: Divadlo Na zábradlí pod uměleckým vedením Jaroslava Chundely, Divadelní revue 3/2018

Studie se bude věnovat činnosti Divadla Na zábradlí v letech 1975–1978 jak z hlediska umělecké tvorby, tak celkového provozu v daném společenském a politickém kontextu. Pozornost bude věnována nejdůležitějším inscenacím tohoto období (Král jelen, Emigranti) i podstatným mimouměleckým událostem v životě divadla (nucený odchod jevištního technika a režiséra A. Kroba z divadla v souvislosti s nastudováním hry Václava Havla Žebrácká opera v Divadle Na tahu v roce 1975 v Horních Počernicích; reakce divadla na vznik Charty 77).